

SOSYAL BİLGİLER 5

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

Konu + Soru + Ders Notu

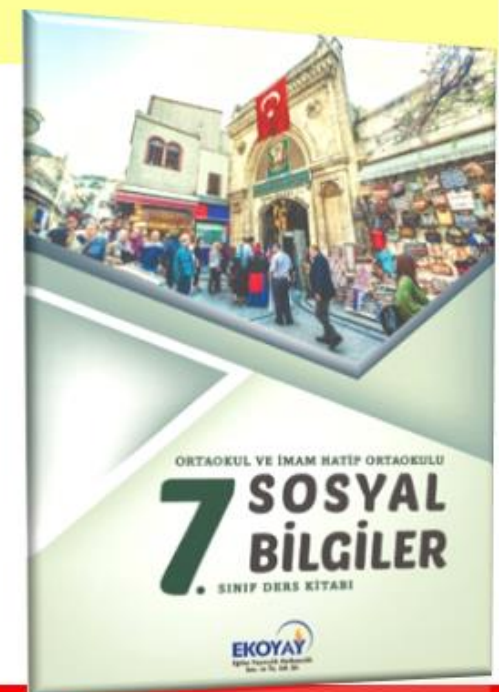

Zeki DOĞAN – Sosyal Bilgiler Öğretmeni

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

Sosyal Bilgiler dersi;

- bizi hayata hazırlayan,
- bize bilgi ve beceri kazandıran,
- bizim yararlı bir vatandaş ve aynı zaman da iyi birey olarak yetişmemizi sağlayan bir derstir.

Zeki DOĞAN – Sosyal Bilgiler Öğretmeni

Sosyal Bilgiler Dersi;

- ✓ Vatandaşlık hak ve sorumluluklarımızı öğrenmemizi sağlar.
- ✓ Atatürk ilke ve inkılâplarının öğrenilmesini ve korunmasını sağlar.
- ✓ Etkin ve sorumlu bir vatandaş olmamızı sağlar.
- ✓ Türk tarihini ve kültürünü öğrenmemize yardımcı olur.
- ✓ Ülkemizi ve dünyayı tanımamızı sağlar.
- ✓ Demokratik yaşam kurallarını öğretir.
- ✓ Beraber yaşama, sorumluluk alma, yardımlaşma duygularımızı geliştirir.
- ✓ Yaşadığımız çevrenin özelliklerini tanımamızı, insan ve doğal çevre arasındaki ilişkileri anlamamızı sağlar.
- ✓ Ülkemizin diğer ülkelerle olan ekonomik, kültürel ve sosyal ilişkilerini öğrenmemizi sağlar.

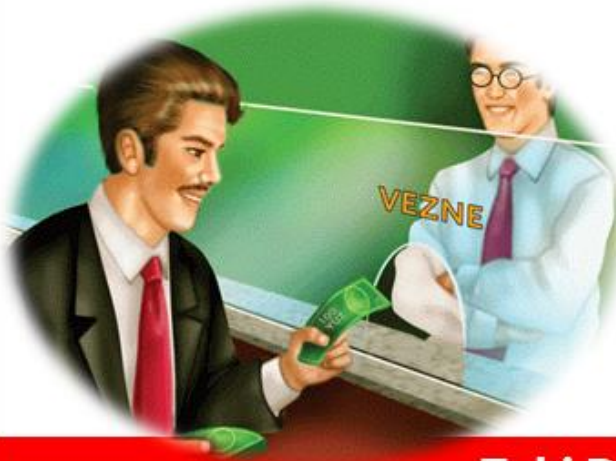
- Sosyal Bilgiler dersinin bir amacı da **bizim etkin bir vatandaş olmamızı sağlamaktır.**

Etkin Vatandaş;

- Haklarını ve sorumluluklarını bilen,
- Karşılaştığı sorunları hak, özgürlük ve sorumluluk temelinde çözmeye çalışan,
- Toplumsal sorunlara karşı duyarlı olan bireylere etkin vatandaş denir.

Etkin vatandaş;

- Haklarını bilir ve kullanır.
- Sorumluluk bilinciyle hareket eder.
- Toplumsal sorunlar karşısında duyarlı olur.
- Demokratik değerleri benimser ve uygular.
- Seçim zamanı geldiğinde oy kullanır.
- Vergisini düzenli olarak öder.
- Askerlik görevini yerine getirir.
- Kanunlara ve kurallara uyar.
- Ülke yönetimine katkı sağlar.
- Üretim yaparak ülke ekonomisine katkıda bulunur.

Sosyal Bilimler: Dünyada gerçekleşen olayları, insanların sosyal ve kültürel faaliyetlerini, toplumsal olayları inceleyen bilim dalıdır.

- **Sosyal Bilimler,** hayatımızın her alanında yer alan bilim dallarının genel adıdır.

Sosyal Bilim Dalları:

Tarih, Coğrafya, Psikoloji, Sosyoloji, Ekonomi, Din Bilimleri, Filoloji, Arkeoloji, Hukuk vb. bilim dallarıdır.

- Sosyal Bilgiler dersi sosyal bilim dallarının genel bir özetidir.

SORU 1

Aşağıdakilerden hangisi sosyal bilgiler dersinin kattığı bilinçle yetiştirilen bir kişide gözlenebilecek bir davranış olamaz?

- A)** Sorumluluklarının farkında ve bilincinde olmak
- B)** İnsanlar arasında ayırım yapmak
- C)** Haklarına uygun davranışlar sergilemek
- D)** Çevreye karşı duyarlı olmak

SORU 2

Aşağıdakilerden hangisi doğrudan sosyal bilgiler dersinde öğrenebileceğimiz kavramlardan biri değildir?

- A) Ulusal bilinç
- B) İnsan hakları
- C) İnsan davranışları
- D) Kültür

SORU 3

Aşağıdakilerden hangisi sosyal bilgiler dersinin kişilere sağladığı yararlar arasında yer almaz?

- A)** Hem ülkemiz hem de Dünya hakkında bilgiler edinmemizi sağlar.
- B)** Vatandaşlık görevlerimizi öğrenmemizi sağlar.
- C)** Tarihimiz ve kültürümüz hakkında bilgi sahibi olmamızı sağlar.
- D)** Gelecekte neler olabileceğini net olarak görmemizi sağlar.

SORU 4

Aşağıdaki tanımlardan hangisi “etkin vatandaş” kavramını en doğru şekilde tanımlamaktadır?

- A)** Haklarını bilen, sorumluluklarını yerine getiren bireylerdir.
- B)** Sosyal bilgiler dersine katılım sağlayan kişilerdir.
- C)** Tarihi olayları merak eden kişilerdir.
- D)** Türkiye’de yaşayan kişilerdir.

SORU 5

Herhangi bir hak ihlali ile karşı karşıya kaldığımızda, ilgili kuruma aşağıdakilerden hangisi ile başvuru yapmalıyız?

- A)** Ehliyet
- B)** Diploma
- C)** Dilekçe
- D)** Pasaport

SORU 6

Aşağıdakilerden hangisi sosyal bilimler arasında yer almaz?

- A)** Arkeoloji
- B)** Tarih
- C)** Coğrafya
- D)** Biyoloji

SORU 7

- I. Toplumsal bilinç kazandırma
- II. Kendi çıkarlarını ön planda tutmak
- III. Hak ve sorumluluklarından haberdar olma

Sosyal bilgiler dersi, bireylere yukarıdaki davranışlardan hangilerini kazandırmayı amaçlar?

- A)** Yalnız I
- B)** I ve II
- C)** I ve III
- D)** I, II ve III

SORU 8

- I. Hak ve sorumluluklarını bilir.
- II. Topluma yararlı bireylerdir.
- III. Kas ve iskelet sistemini öğrenir.

Numaralandırılmış kazanımlardan hangileri sosyal bilgiler dersinin bireye sağladığı faydalar arasında yer alır?

- A)** Yalnız I
- B)** I ve II
- C)** I ve III
- D)** I, II ve III

CEVAPLAR

1-B 2-C 3-D 4-A 5-C 6-D 7-C 8-B

Bir sonraki dersimiz
OLAYLAR VE SONUÇLARI

ABONE OLUN

SOSYAL BİLGİLER 5

OLAYLAR VE SONUÇLARI

Konu + Soru + Ders Notu

Zeki DOĞAN – Sosyal Bilgiler Öğretmeni

OLAYLAR VE SONUÇLARI

- Hayatımız boyunca her gün birçok olaya tanık oluruz. **Bunlardan bazıları bizden kaynaklanır, bazıları bizim dışımızda gelişir.**
- Günlük hayatta birçok olayla karşılaşırız. Bazı olayları da televizyon, gazete, dergi, internet gibi iletişim araçlarından öğreniriz.

Olay: Ortaya çıkan, meydana gelen, olup biten şey ya da duruma olay denir.

Olayların Özellikleri

- ✓ Her olayın birden fazla nedeni ve sonucu olabilir.
- ✓
- ✓ Her olay birden fazla olumlu ya da olumsuz sonuç doğurabilir.
- ✓ Toplumsal olaylar her zaman aynı sonucu doğurmaz.
- ✓ Her toplumsal olayın farklı sonucu vardır.
- ✓ Olaylar insanları farklı şekillerde etkiler. Aynı olay herkesi aynı şekilde etkilemez.
- ✓ Olaylara sadece insanlar sebep olmaz. Hayvanlar, doğal çevre ya da iklimsel şartlar da olaylara sebep olabilir.
- ✓ Bir olayın sonucu başka bir olayın sebebi olabilir.

Çok Boyutluluk: Bir olayın birden fazla nedeni ve sonucu olabilmesine o olayın çok boyutluluğu denir.

Örneğin Çin'de ortaya çıkan Covid-19 salgını birçok ülkede okulların tatil edilmesine, işyerlerinin kapanmasına, birçok yerin karantina altına alınmasına, uluslararası toplantıların iptal edilmesine, seyahat, düğün, sünnet gibi etkinliklerin kısıtlanmasına neden oldu. Maske, sosyal mesafe gibi kavramlar hayatımıza girdi.

Örneğin trafik kazalarının sadece bir nedeni yoktur.

Trafik kazaları;

- ☐ **Sürücü veya yolcu hatalarından,**
- ☐ **Yol veya araç kusurlarından,**
- ☐ **Hava ve iklim şartlarından kaynaklanabilir.**

- Örneğin **hava kirliliğine**; arabaların egzozlarından çıkan gazlar, fabrika bacalarından çıkan dumanlar, kalorifer yakıtlarının dumanları, termik santrallerden çıkan dumanlar, tozlar, orman yangınları vb. neden olabilir.
- Aynı şekilde **hava kirliliği**, doğal dengenin bozulmasına, canlı hayatının tehlikeye girmesi, sağlık sorunları, küresel ısınma, çevre sorunları gibi sonuçlar doğurur.

SORU 1

Bir olayın birden çok nedeninin ve sonucunun olması aşağıdaki kavramların hangisi ile ifade edilir?

- A)** Rol
- B)** Çok boyutluluk
- C)** Sorumluluk
- D)** Hak

SORU 2

Dikkatsizlik, söndürülmemiş ateş vb. nedenlerle ortaya çıkan orman yangınları sonucunda ormanlarımız yok olmakta, birçok canlı türü zarar görmekte ve hayatını kaybetmektedir. Bu durum beraberinde doğal çevrenin bozulması sonucunu da doğurmaktadır.

Buna göre, orman yangınları ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılabilir?

- A)** Olaylar her zaman olumsuz sonuçlara neden olur.
- B)** Doğal çevrenin bozulmasının tek bir nedeni vardır.
- C)** Olayların nedenleri ve sonuçları çeşitlidir.
- D)** Orman yangınları ülkemizin en temel sorunudur.

SORU 3

Olayların genellikle görünen bir nedeni ve sonucu vardır. Oysa olaylar daha ayrıntılı olarak incelenirse birden fazla nedeni ve sonucu olduğu hatta başka olaylara da neden olduğu görülür. Bu da bize olayların çok boyutlu olduğunu gösterir.

Buna göre, olaylarla ilgili aşağıda yapılan yorumlardan hangisi yanlıştır?

- A)** Bir olayın birden fazla nedeni olabilir.
- B)** Bir olayın nedeni başka bir olayın sonucu olabilir.
- C)** Her olayın birtakım sonuçları vardır.
- D)** Her olay kendiliğinden ortaya çıkar.

SORU 4

«Ben Alanya'da yaşıyorum. Son yıllarda burada çok sayıda otel açıldı. Bu durum, burada yaşayan insanlara yeni iş imkânları sağladı. Hatta başka şehirlerden Alanya'ya göç edip burada çalışmaya başlayan insanlar oldu. Nüfusumuz artmaya başladı. Yeni evler inşa edildi, mağazalar açıldı. Trafikteki araç sayısı bile arttı. Belediyemiz yeni yollar yapmak için çalışmalar başlattı.»

Paragrafta verilen bu bilgilerden hareketle aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılabilir?

- A)** Turizm faaliyetleri birden fazla boyutu olan bir olaydır.
- B)** Otel açılmayan şehirler gelişmeye kapalıdır.
- C)** Yeni yerleşim yerlerinde alt yapı hizmetleri sıkıntılıdır.
- D)** Turizm her bölgemizde gelişme göstermektedir.

SORU 5

Aşağıdaki olaylardan hangisinde olayın çok boyutlu olması nedeniyle etkilenen insan sayısı diğerlerine göre daha azdır?

- A)** Ali'nin okulundaki bilgi yarışmasında birinci olması
- B)** Van depreminin yaşanması
- C)** Rize'de sel felaketinin yaşanması
- D)** Suriye'de iç savaşın yaşanması

SORU 6

Bir olayın çok boyutlu olabilmesi için hangi özelliklere sahip olması gerekir.

I. Canan: Olayların doğal nedenlerden dolayı ortaya çıkması.

II. Yeliz: Olayların birden fazla nedene bağlı olarak ortaya çıkması.

III. Gökhan: Olayların birden fazla kişiyi etkilemesi.

IV. Ayşe: Olayların birden fazla sonucunun olması.

Zeynep Öğretmen'in sorusuna hangi öğrencinin verdiği yanıt yanlıştır?

A) I B) II C) III D) IV

CEVAPLAR

1-B 2-C 3-A 4-A 5-D 6-D

Bir sonraki dersimiz
Haklarımız ve Sorumluklarımız

ABONE OLUN

Zeki DOĞAN – Sosyal Bilgiler Öğretmeni

BİZDEN **5.** SINIF SOSYAL BİLGİLER

KONU ANLATIMI • ETKİNLİK • SORU BANKASI

ÖĞRENCİNİN “CAN SİMİDİ”

SINAVA
HAZIRLIK

PANİK YOK!

OKULA
YARDIMCI

BİZ
VARIZ!

Akıllı Tahtaya
ZEKA KATTIK!

“AKIL KÜPÜ”
TAHTA

- ETKİLEŞİMLİ SUNULAR
- DİJİTAL DERS NOTLARI
- DİJİTAL OYUNLAR

SADECE BU KİTABA ÖZEL!

ERKAN İSANMAZ
ŞEYHMUS YÜCE
YAVUZ YILDIZ
MURAT SAAT
ZEKİ DOĞAN

- ÖZEL ETKİNLİKLER
- KONU ANLATIMLARI
VE SORULAR
- KAZANIM ÖLÇEN
TEST SORULARI İLE

MEB
KAZANIMLARI

BİZ
SOSYAL BİLGİLER
BİZ YAYINLARI

SOSYAL BİLGİLER 5

HAK VE SORUMLULUKLARIMIZ

Konu + Soru + Ders Notu

HAK VE SORUMLULUKLARIMIZ

- İnsan, toplum halinde yaşayan bir varlıktır. Bu nedenle insan, yaşamını devam ettirmek ve ihtiyaçlarını karşılamak için diğer insanlarla **işbirliği** ve **iş bölümü** yapmak zorundadır.
- Bireyler, gruplar, kalabalıklar ve kurumlar**, içinde yaşadığımız toplumu oluşturan unsurlardır.

Birey: Toplumu oluşturan ve kendine has özellikleri olan insanların her biridir. Her insan aynı zamanda bir bireydir.

- Öğrenci Ayşe,
 - Bakkal Hüseyin Amca,
 - Polis Mehmet
- aynı zamanda bir bireydir.

Grup:

- En az iki ve daha fazla kişiden oluşan,
- Ortak bir amaçları olan,
- Aralarında dayanışma ve işbirliği bulunan topluluğa grup denir.

Örnek:

- 5-A Sınıfı, Tiyatro Ekibi, İzci Kulübü, Halk Oyunları Ekibi, Aile üyeleri birer gruptur.

Grupların Özellikleri

- ✓ Grupları oluşturan insanlar birbirlerini tanırlar.
- ✓ Aralarında işbirliği ve dayanışma vardır.
- ✓ Belli bir amaç için bir araya gelmişlerdir.
- ✓ Birliktelikleri uzun sürelidir.
- ✓ Bir insan aynı anda birden çok gruba üye olabilir.
- ✓ Üye olduğu gruplarda farklı roller üstlenebilir.

Kalabalık:

- Birbirlerini tanımayan,
- Rastlantı sonucu bir araya gelen,
- Ortak bir amaçları olmayan,
- Kısa süreli bir arada bulunan topluluğa kalabalık denir.

Örnek: Otobüse binmek için bekleyen insanlar, markette alışveriş yapan insanlar, sahilde güneşlenen insanlar, futbol maçı izleyen seyirciler vb.

Kalabalıkların Özellikleri:

- Aralarında işbirliği ve dayanışma yoktur.
- Birbirlerini tanımazlar.
- O an için bir araya gelmişlerdir.
- Ortak bir amaçları yoktur.
- Birliktelikleri kısa sürelidir.

Kurum: Toplumsal bir hizmeti ya da ihtiyacı karşılamak için belli kurallara göre oluşturulan kuruluşlardır.

Kurumlar **resmi kurumlar ve özel kurumlar** olarak ikiye ayrılırlar.

Resmi Kurumlar: Devlet tarafından oluşturulan kuruluşlardır. **Okullar, devlet hastanesi, sağlık ocağı, emniyet müdürlüğü vb.**

Özel Kurumlar: Kişiler ve şirketler tarafından oluşturulan kuruluşlardır. **Özel Okullar, Özel Hastaneler, Eczaneler, Sürücü Kursları vb.**

Kurumların Özellikleri:

- Kanunlara ve kurallara bağlı olarak kurulmuşlardır.
- Toplumsal bir ihtiyacı karşılarlar.
- Gönüllü ya da ücretli çalışanları vardır.

Bilgi 1: Aile, hem gruptur, hem kurumdur.

Bilgi 2: Her kurum aynı zamanda birer gruptur. Ancak her grup kurum değildir.

Rol: Bir kimsenin içinde bulunduğu grupta üzerine düşen görevdir.

Örneğin; 5.sınıfta okuyan Ali, ailede **çocuk**, okulda **öğrenci**, futbol takımında **oyuncu** rolündedir.

Bu da gösteriyor ki;

- **Bir insan aynı anda birden fazla role sahip olabilir.**
- Çünkü insanlar içinde bulundukları gruplara göre farklı roller üstlenirler.

- ❖ **Rolümüz, içinde bulunduğumuz gruba veya kuruma göre değişebilir.**
- ❖ **Sosyal Bilgiler Öğretmeni**, okulda **öğretmen**, evde **baba**, ailede **evlat**, basketbol takımında **oyuncu** rolünde olabilir.
- ❖ **Bir çocuk** evde; evlat, abi, kardeş ve çocuk rolünde olabilir. Okulda öğrenci, sınıf başkanı, kulüp başkanı, tiyatro kulübünde oyuncu rolünde olabilir.

- İçinde bulunduğumuz gruplar ve sahip olduğumuz roller bize bazı haklar sağladığı gibi bazı görev ve sorumluluklar da yükler.

Görev: Bir grup içinde yer alan bireylerin rollerinin gereğini yerine getirme zorunluluğudur.

- Bir babanın görevi evin geçimini sağlamak,
- Bir annenin görevi evin işlerini yapmak,
- Bir öğrencinin görevi de derslerine çalışmaktır.

Sorumluluk: Bir kişinin kendi yetki alanına giren bir işin sonuçlarını üstlenmesidir.

Herkesin içinde bulunduğu gruba ve kuruma göre çeşitli sorumlulukları vardır. Bir öğrencinin kendisine, ailesine, okuluna ve topluma karşı sorumlulukları vardır.

- ✓ Bir öğretmenin derse hazırlıklı gelmesi,
- ✓ Bir öğrencinin ödevlerini yapması,
- ✓ Bir hizmetlinin okulu temiz tutması birer sorumluluk örneğidir.

- ✓ İçinde bulunduğumuz gruplara ve kurumlara karşı sorumluluklarımızı yerine getirdiğimizde mutlu, sevilen ve saygı duyulan bir birey oluruz. Toplumsal düzene katkı sağlarız.

Hak: Bir işi yapabilme yetkisidir.

- Birey olarak içinde bulunduğumuz toplum düzeni bize bazı haklar sağlar. Tıpkı içinde bulunduğumuz grup ve kurumların bize çeşitli haklar sağlaması gibi.
- **Bir çocuğun eğlenme ve oyun oynama hakkı olması, bir öğrencinin eğitim görme ve sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkı olması vb.**

- ❖ Diğer yandan her insanın sahip olduğu temel hak ve özgürlükler de vardır.
- ❖ Bunlar; **yaşama hakkı, kişi dokunulmazlığı hakkı, eğitim hakkı, sağlık hakkı, din ve vicdan özgürlüğü, düşünce ve ifade özgürlüğü vb. dir.**

Bilgi: İnsan hakları; **dokunulmaz, devredilmez ve vazgeçilmez** özelliklere sahiptir. Bu nedenle bu haklar hiçbir şekilde insanın elinden alınamaz.

Plan: Bir işi sonuçlandırmak için neyin, ne zaman yapılacağını önceden düzenlenmesine plan denir.

- ✓ **Planlı çalışmak**, bireyi başarıya götürdüğü gibi işlerimizi de zamanında ve düzgün bir şekilde sonuçlandırmamızı sağlar.
- ✓ Planlı çalışanlar başarılı olurken, plansız olanlar işlerini gelişigüzel yapanlar başarıya ulaşamayabilir.
- ✓ Bu nedenle işlerimizi zamanında yapmalı ve planlı hareket etmeye özen göstermeliyiz.

SORU 1

Mehmet Bey, yurt dışına seyahat hazırlığındadır. Ancak, yapılacak seçimlerde de oy kullanmak istemektedir. Bir vatandaş olarak kanunlara uyması gerektiğini düşünmektedir.

Verilen metinde Mehmet Bey'in ülkesine karşı sorumluluklarını yerine getirmesi hangi rolünün gereğidir?

A) Vatandaşlık	B) Annelik
C) İş Kadını	D) Komşuluk

SORU 2

5. sınıf öğrencisi olan Elif, Çarşamba günü yapılacak olan sosyal bilgiler dersine pazar gününden çalışabilmek için bugüne ait bir plan yapmıştır.

Buna göre Elif'in yaptığı planda hangisine öncelik vermesi beklenemez?

- A)** Konu tekrarı yapmak
- B)** Yeterli uyku zamanı belirlemek
- C)** Sosyal Bilgiler testleri çözmek
- D)** Bilgisayar ile oyun oynamak

SORU 3

Bireyin aynı grup ya da kurum içerisinde birden fazla rolü olabilir.

Aşağıdaki seçeneklerden hangisi bu duruma örnek olarak gösterilemez?

- A)** Okulda hem öğrenci hem de okul başkanı olmak
- B)** Aile içinde hem abi hem de çocuk olmak
- C)** Dans kursunun hem sahibi hem de öğretmeni olmak
- D)** Basketbol takımında oyuncu olarak oynamak

SORU 4

Merhaba çocuklar, ben okulda müdür, evde çocuklarımın annesi, İngilizce kursunda ise öğrenciyim. Aynı zamanda Ayşe'nin de teyzesiyim.

Fatma Hanım, kendini tanıtırken aşağıda verilenlerin hangisinden bahsetmiştir?

- A)** Fiziksel özelliklerinden
- B)** Rollerinden
- C)** Duygusal özelliklerinden
- D)** Bulunduğu çevreden

SORU 5

Aşağıdakilerden hangisi öğrencilerin kişisel zamanlarını planlarken öncelik vermeleri gereken durumlar arasında gösterilemez?

- A)** İhtiyaç duyulan uyku miktarı
- B)** Ders çalışma zamanı
- C)** Televizyon izleme zamanı
- D)** Ödevlerini tamamlama zamanı

SORU 6

- 1- Evin geçimini sağlamak
- 2- Odasını toplamak
- 3- Anne ve babasına ev işlerinde yardımcı olmak
- 4- Gereksiz yanan ışığı söndürmek

11 yaşındaki Zeki'nin sorumlulukları arasında yukarıda verilenlerden hangisi gösterilemez?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4**

CEVAPLAR

1-A 2-D 3-D 4-B 5-C 6-A

Bir sonraki dersimiz
Çocuk Haklarına Yolculuk

Kanalımıza

ABONE OLUN

Zeki DOĞAN – Sosyal Bilgiler Öğretmeni

SOSYAL BİLGİLER 5

ÇOCUK HAKLARINA YOLCULUK

Konu + Soru + Ders Notu

ÇOCUK HAKLARINA YOLCULUK

- 20 Kasım 1989 yılında **Birleşmiş Milletler Genel Kurulu** tarafından **Çocuk Hakları Sözleşmesi** ilan edilmiştir.
- Bu sözleşmeye göre **tüm çocukların gelişmeleri ve korunmaları için, mutlu bir aile ortamında, sağlıklı bir çevrede, fiziksel ve zihinsel gelişmelerini sağlayacak imkânlara sahip olmaları** gerekir.
- Bunu sağlamak hem devletlerin hem de ailelerin görevidir.

Çocuk Hakları Sözleşmesine göre;

- **Her birey on sekiz yaşına kadar çocuk olarak kabul edilir ve vazgeçilmez haklara sahiptir.**
- **Yaşamak, her çocuğun temel hakkıdır. Her çocuğun ailesiyle birlikte yaşama hakkı vardır.**
- Her çocuk, görüşlerini serbestçe ifade etme hakkına sahiptir.
- **Engelli çocukların özel olarak korunma ve saygı görme hakkı vardır.**
- Her çocuğun sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkı vardır.
- **Her çocuk eğitim hakkı vardır. İlköğretim parasız ve tüm çocuklar için zorunludur.**
- Çocukların okula gitme, oyun oynama hakkı vardır.
- **Çocuklar yetişkinler gibi ya da zorla çalıştırılmazlar.**

- ❖ Çocuk haklarının korunması amacıyla **UNICEF** (**Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu**) kurulmuştur.
- ❖ **UNICEF'in amacı dil, din, ırk, millet ayrımı yapmadan dünyadaki tüm çocuklara yardım etmektir.**

➤ **UNICEF, Dünya çocuklarını korumak ve yaşam koşullarını iyileştirmek amacıyla Birleşmiş Milletler tarafından kurulan bir yardım kuruluşudur.**

- **Ülkemizde de Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü** (eski adıyla Çocuk Esirgeme Kurumu) **yoksul ve korunmaya muhtaç çocuklara ve ailelere bakım, eğitim, sağlık, kültür hizmetlerini sistemli bir biçimde sunmak için** oluşturulmuş bir kurumdur.

Bilgi: Çocuk Hakları Sözleşmesinin kabul edildiği **20 Kasım** günü, tüm dünyada **Çocuk Hakları Günü** olarak kutlanmaktadır.

Çocuk İhmali: Bir çocuğun; barınak, yiyecek, içecek, eğitim, denetim, tıbbi bakım, entelektüel gelişim, duygusal gelişim vb. alanlarda gerekli olan ihtiyaçlarının karşılanmaması, yaşına uygun bakımın verilmemesidir.

Çocuk İstismarı: Çocuğun yanlış ve kötü bir davranışa maruz kalmasıdır.

Çocuk hakları ihlallerine örnek olarak;

- ✓ Çocukların küçük yaşta çalıştırılması,
- ✓ İstismar ve ihmal edilmesi,
- ✓ Şiddete maruz kalmaları,
- ✓ Eğitim haklarının engellenmesi,
- ✓ Anne şefkatinden mahrum bırakılmaları vb. gösterilebilir.

SORU 1

Çocuk hakları sözleşmesinde ilk olarak bu hak yer alır.
Herkes için en önemli haktır.

Yukarıda bahsedilen hak aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yerleşme	B) Beslenme
C) Yaşama	D) Barınma

SORU 2

Çocuklar, büyükler gibi işte çalışmaz.
Belirli yaşı altındaki çocuklar çalıştırılmaz.

Asya Öğretmen, konuşmasının devamında aşağıdakilerden hangisini söylerse doğru bilgi vermiş olur?

- A)** Çocuklar hafif işlerde 18 yaşına kadar çalışabilir.
- B)** Ailesi izin verirse iş ayrımı yapılmadan çocuklar her işte çalışabilir.
- C)** Çocuklar çalışarak aile geçimine destek vermelidirler.
- D)** Bunların aksine bir durum çocuk haklarının ihlalinin göstergesidir

SORU 3

Çocuk işçiliğine hayır!
“Onları çalıştırmayalım. Onların hakları için biz çalışalım”

Bu afişin konusunu aşağıdakilerden hangisi en doğru şekilde açıklar?

- A)** Çocukların eğitim hakkı
- B)** Çocuklara fikir özgürlüğü verilmesi
- C)** Çocuk haklarının korunması
- D)** Çocukların beslenme hakkı

SORU 4

Aşağıdakilerden hangisi Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne aykırı bir durumdur?

- A) Ayşe:** Her sabah okula gidiyorum.
- B) Mehmet:** Hastalandığımda doktora gidiyorum.
- C) Zeynep:** Tatil günleri simit satıyorum.
- D) Mustafa:** Boş zamanlarımda kitap okuyorum.

SORU 5

Pakistan'da meydana gelen seller binlerce çocuğun evsiz kalmasına neden oldu.

Gazete haberine göre çocuklar hangi haklarından yoksun kalmışlardır?

- A) Beslenme
- B) Barınma
- C) Eğitim
- D) Yaşama

CEVAPLAR

1-C 2-D 3-C 4-C 5-B

Bir sonraki dersimiz
Mezopotamya Uygarlıkları

Kanalımıza
ABONE OLUN

BİZDEN **5.** SINIF SOSYAL BİLGİLER

KONU ANLATIMI • ETKİNLİK • SORU BANKASI

ÖĞRENCİNİN “CAN SİMİDİ”

SINAVA
HAZIRLIK

PANİK YOK!

OKULA
YARDIMCI

BİZ
VARIZ!

Akıllı Tahtaya
ZEKA KATTIK!

“AKIL KÜPÜ”
TAHTA

- ETKİLEŞİMLİ SUNULAR
- DİJİTAL DERS NOTLARI
- DİJİTAL OYUNLAR

SADECE BU KİTABA ÖZEL!

ERKAN İSANMAZ
ŞEYHMUS YÜCE
YAVUZ YILDIZ
MURAT SAAT
ZEKİ DOĞAN

- ÖZEL ETKİNLİKLER
- KONU ANLATIMLARI
VE SORULAR
- KAZANIM ÖLÇEN
TEST SORULARI İLE

MEB
KAZANIMLARI

BİZ
SOSYAL BİLGİLER
BİZ YAYINLARI